

Nr 33.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anslag till nordiska museet för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt museets personal, given Stockholms slott den 15 november 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att, till förstärkande av det utav riksdagen för år 1918 till nordiska museet anvisade anslag å 80,000 kronor, till nämnda museum, utöver på tilläggsstat för år 1918 anvisat förslagsanslag av högst 20,000 kronor, ytterligare anvisa på *extra tilläggsstat* för år 1918 ett förslagsanslag, högst, 16,850 kronor, att på de villkor, Kungl. Maj:t föreskriver, utgå till nordiska museets nämnd för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt museets personal.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 november
1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Rydén föredrog en framställning om anslag till nordiska museet för beredande av ytterligare krigstidstillägg eller krigstidshjälp under år 1918 åt museets personal och anförde därvid följande:

Anslag till nordiska museet för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt museets personal.

Till nordiska museet har riksdagen under en lång följd av år beviljat ett anslag på extra stat. Detta anslag utgick för vardera av åren 1912 och 1913 med 70,000 kronor samt för vart och ett av åren 1914—1918 med 80,000 kronor. För år 1919 har till enahanda ändamål anvisats ett förslagsanslag, högst 120,000 kronor. I den skrivelse av den 12 september 1917, däri nordiska museets nämnd anhöll om beredande av anslag för år 1919, yttrade nämnden, bland annat:

Vid beviljandet år 1913 av det till nordiska museet utgående statsanslaget, varigenom detta anslag höjdes från 70,000 kronor till 80,000 kronor, uttalade riksdagen

sin bestämda förväntan, att tjänstemännens vid nordiska museet och livrustkammaren löner skulle regleras i överensstämmelse med tjänstemännens vid statens med nordiska museet jämförliga nyreglerade verk. Sådan lönerreglering genomfördes på grund härav från och med år 1914.

Sedan på grund av 1917 års riksdags beslut vissa statstjänstemäns löner givits tillskott i enlighet med av riksdagen fastställda principer, har nordiska museets nämnd ansett sig skyldig att tilldela tjänstemän och befattningshavare vid museet och livrustkammaren krigstidstillägg och krigstidshjälp enligt samma principer.

Under förutsättning att enahanda grunder för krigstidstilläggs och krigstidshjälp utgående, som gällt under år 1917, komme att tillämpas även under år 1919, beräknade nämnden, att samtliga av dyrtiden förorsakade merutgifter för nordiska museet under sistnämnda år i förhållande till år 1914 skulle belöpa sig till något mer än 40,000 kronor. En ökning av det till museet utgående statsanslaget till 120,000 kronor vore därför erforderlig.

För den händelse Kungl. Maj:t emellertid skulle komma att föreslå riksdagen ändrade grunder för till statens tjänstemän och befattningshavare utgående krigstidstillägg och krigstidshjälp, varigenom en höjning eventuellt skulle komma att beviljas dessa utöver år 1917 utgående belopp, anhöll nämnden, att Kungl. Maj:t täcktes av riksdagen äska ett så mycket högre anslag till nordiska museet för år 1919, som svarade emot sådan eventuell ökning av till statens tjänstemän och befattningshavare utgående krigstidstillägg och krigstidshjälp.

I utlåtande den 2 november 1917 yttrade statskontoret — som icke hade något att erinra mot att till museet å 1919 års riksstat uppfördes ett till 120,000 kronor förhöjt anslag — att, enär det då ännu icke kunde bedömas, huruvida och till vilket belopp krigstidstillägg och krigstidshjälp kunde anses böra utgå jämväl under år 1919, museinämndens framställning om en eventuell ytterligare höjning av 1919 års anslag icke borde vinna bifall. Men då av handlingarna i ärendet framginge — fortsatte statskontoret — att museets personal för år 1917 åtnjöte krigstidstillägg och krigstidshjälp med belopp, uppgående till något över 19,000 kronor, utan att någon motsvarande ökning i statsanslaget ifrågakommit, samt att museinämnden torde hava för avsikt att även för år 1918 bevilja sådan tillfällig löneförhöjning, syntes det kunna ifrågasättas, om ej, för beredande av möjlighet för museipersonalen att under år 1918 komma i åtnjutande av krigstidstillägg och krigstidshjälp till skäligt belopp, ett extra förslagsanslag, högst 20,000 kronor, borde å tilläggsstat för år 1918 uppföras såsom förstärkning i museets statsanslag för samma år.

Med anledning av statskontorets sistberörda yttrande beslöt Kungl. Maj:t på min hemställan föreslå 1918 års lagtima riksdag att till förstärkande av det utav riksdagen för år 1918 till nordiska museet anvisade anslag å 80,000 kronor till nämnda museum anvisa på tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 20,000 kronor, att på de villkor, Kungl. Maj:t föreskreve, utgå till nordiska museets nämnd för beredande av krigs-

tidstillägg och krigstidshjälp för nämnda år åt museets personal. Denna framställning bifölls av riksdagen.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 22 juli 1918 ställdes sistberörda på 1918 års tilläggsstat beviljade anslag till museinämndens förfogande, under villkor att nämnden för år 1918 till museets personal utbetalade krigstidstillägg och krigstidshjälp med den procentsats och för övrigt med iakttagande i tillämpliga delar av de grunder, som genom kungörelse den 22 mars 1918 (nr 138) fastställts att gälla för tilldelande av krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst.

I skrivelse den 23 oktober 1918 har nu nordiska museets nämnd meddelat, att för uppfyllande av det utav Kungl. Maj:t föreskrivna villkoret krigstidstillägg och krigstidshjälp för år 1918 komme att till nordiska museets befattningshavare utbetalas med ett sammanlagt belopp av 51,213 kronor, och att således utöver det av riksdagen anvisade anslaget å 20,000 kronor måste för ändamålet anskaffas ytterligare 31,213 kronor.

Enligt en i skrivelsen intagen tablå fördela sig museets ifrågavarande utgifter på följande sätt:

å lönestat I: tjänstemän vid nordiska museet:			
krigstidstillägg.....	kronor	20,845:	—
krigstidshjälp	»	120:	—
grundplåt	»	8,760:	— 29,725: —
å lönestat II: vaktpersonal m. fl. vid nordiska museet:			
krigstidstillägg.....	kronor	9,729:	—
krigstidshjälp.....	»	3,090:	—
grundplåt	»	8.669:	— 21,488: —
		<hr/>	
		Summa kronor	51,213: —

I samma skrivelse har nämnden vidare — under erinran om Kungl. Maj:ts beslut att förelägga riksdagen, samlad till urtima riksmöte, förslag om förhöjda anslag till krigstidstillägg under år 1918 till statens befattningshavare och pensionärer — anmält, att nordiska museet, som på grund av dyrtiden motsåge en betydande brist i 1918 års budget, icke förfogade över medel till beredande åt sin personal av ytterligare krigstidstillägg eller krigstidshjälp under samma år. Då det emellertid enligt nämndens mening vore önskvärt att upprätthålla grundsatsen, att nordiska museets personal skulle i avlöningshänseende vara likställd med motsvarande befattningshavare i statens tjänst, har nämnden anhållit, att för nyssberörda ändamål erforderligt anslag måtte äskas av riksdagen på tilläggsstat för år 1918.

Häröver har statskontoret den 5 november 1918 avgivit infordrat utlåtande, däri anförts, bland annat:

Det vill synas statskontoret, som om ett bifall till museinämndens föreliggande framställning allenast innebure en konsekvens av den ståndpunkt, Kungl. Maj:t och riksdagen sålunda redan intagit till frågan om krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare vid nordiska museet under år 1918.

Med hänsyn härtill och då, enligt vad av nämnden uppgivits, museet icke blott har att för beredande åt sin personal av dylika avlöningstillägg under år 1918 vidkännas en merutgift utöver det för ändamålet anvisade statsanslaget av icke mindre än 31,213 kronor, utan även har att på grund av dyrtiden motse en betydande brist i museets stat för nämnda år, finner sig statskontoret för sin del böra tillstyrka, att av statsmedel ställes till nämndens förfogande erforderligt belopp för beredande åt befattningshavare vid museet av extra krigstidstillägg för tiden den 1 juli—den 31 december 1918 enligt enahanda grunder, som kunna varda av riksdagen beslutade med avseende å sådant krigstidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Under förutsättning således att det av Kungl. Maj:t i proposition nr 1 till den nu samlade urtima riksdagen framlagda förslag angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst vinner riksdagens bifall, torde det anslag, varom nu är fråga, med hänsyn till de av museinämnden lämnade uppgifter rörande utgifterna för det procentuella krigstidstillägget åt museets personal under år 1918, böra beräknas till i runt tal 15,300 kronor [$\frac{1}{2} \times (20,845: - + 9,729: -)$], och synes berörda anslag i likhet med motsvarande anslag å tilläggsstaten för år 1918 böra betecknas såsom förslagsanslag, högst.

I en till ecklesiastikdepartementet sedermera insänd, av nordiska museets ekonomichef uppgjord promemoria har meddelats, att i det belopp av 51,213 kronor, som enligt museinämndens omförmälda skrivelse skulle under år 1918 utbetalas i krigstidstillägg och krigstidshjälp åt nordiska museets befattningshavare, icke kommit att inberäknas motsvarande förmåner för livrustkammarens personal — som hittills av museet tillgodosetts med krigstidstillägg och krigstidshjälp i likhet med nordiska museets egen personal. För år 1918 hade livrustkammarens personal att åtnjuta dyrtidstillägg enligt följande beräkning:

krigstidstillägg	kronor 3,109: —
krigstidshjälp	» 450: —
grundplåt	» 1,825: —

Summa kronor 5,384: —

Såsom statskontoret erinrat, har Kungl. Maj:t till 1918 års urtima riksdag framlagt förslag om extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt befattningshavare i statens tjänst. Enligt detta förslag skulle extra krigstidstillägg i allmänhet utgå med $33\frac{1}{3}$ procent på varje befattningshavares löneförmåner under sagda tid. Enahanda skäl, som anförts

Departement-
schefen

till stöd för ifrågavarande förslag, kunna jämväl andragas till förmån för ett ökat krigstidstillägg åt nordiska museets personal. På grund härav och då det vitsordats, att nordiska museet saknar medel för ändamålet, anser jag i likhet med statskontoret, att ett bifall till den nu föreliggande framställningen skulle stå i god överensstämmelse med den av Kungl. Maj:t och riksdagen redan intagna ståndpunkten i fråga om krigstidstillägg under år 1918 åt berörda personal. Det anslag, som av förevarande anledning bör äskas hos riksdagen, har av statskontoret beräknats till 15,287 kronor. På grund av innehållet i förenämnda, från museets ekonomichef inkomna promemoria bör nämnda summa av 15,287 kronor ökas med ett belopp av 1,554 kronor, ungefär motsvarande utgifterna för extra krigstidstillägg åt livrustkammarens personal under andra halvåret 1918. Hela det erforderliga beloppet utgör alltså 16,841 kronor, avrundat till 16,850 kronor.

Därest riksdagen skulle företaga någon ändring i de av Kungl. Maj:t föreslagna grunderna för det extra krigstidstilläggets utgående, torde en jämkning i detta belopp böra företagas, men då riksdagens beslut ännu ej föreligger och ärendet från Kungl. Maj:ts sida kräver skyndsam handläggning, torde framställningen till riksdagen få stanna vid ett askande av nyss nämnda belopp av 16,850 kronor.

På grund av det anförda hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå den nu pågående urtima riksdagen

att, till förstärkande av det utav riksdagen för år 1918 till nordiska museet anvisade anslag å 80,000 kronor, till nämnda museum, utöver på tilläggsstat för år 1918 anvisat förslagsanslag av högst 20,000 kronor, ytterligare anvisa på *extra tilläggsstat* för år 1918 ett förslagsanslag, högst, 16,850 kronor, att på de villkor, Kungl. Maj:t föreskriver, utgå till nordiska museets nämnd för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt museets personal.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan biföll Hans Maj:t Konungen; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtats till riksdagen.

Ur protokollet:

Harald Frisk.